

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 09 lipca 2021 r.

DWEW-WWPB.4017.107.2021.KK

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na pismo z 9 czerwca 2021 r.¹ dotyczące stanowiska Małopolskiej Kurator Oświaty z 13 maja 2021 skierowanego do dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców uczniów województwa małopolskiego i opublikowanego na stronie internetowej², uprzejmie wyjaśniam.

Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji RP, a także wskazaniem w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka.

Obowiązkiem szkoły jest zapewnienie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, przygotowanie go do wypełniania obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Tak stanowią przepisy preambuły ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe³.

Z zapisów wyżej wymienionej ustawy wynika, że kurator oświaty w szczególności:

- 1) sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami oraz kolegiami pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa;
- 2) wydaje decyzje administracyjne w sprawach określonych w ustawie.

¹ nr XI.505.4.202.ASZ.

² <https://kuratorium.krakow.pl/komunikat-malopolskiego-kuratora-oswiaty-dla-dyrektorow-szkol-nauczycieli-rodzicow-uczniow-miasta-tarnowa/>.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 i 762.

Natomiast minister właściwy do spraw oświaty i wychowania nadzoruje i koordynuje wykonywanie nadzoru pedagogicznego na terenie kraju, w szczególności nadzoruje działalność kuratorów oświaty w tym zakresie, zgodnie z art. 60 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe. Minister Edukacji i Nauki i wojewodowie dokonują oceny działań kuratorów oświaty w odniesieniu do realizowanych przez te organy zadań.

Przywołane przez Pana Rzecznika w piśmie do MEiN wypowiedzi Pani Barbary Nowak, Małopolskiej Kurator Oświaty dotyczyły sytuacji związanej z zapowiedzią Pana Romana Ciepeli, Prezydenta Miasta Tarnowa, zorganizowania szeregu akcji promujących środowiska LGBT+ i zachęcania osób nieletnich, a więc uczniów szkół, do wzięcia w nich udziału, co wzbudziło zaniepokojenie Małopolskiego Kuratora Oświaty. W szczególności Pani Kurator wyraziła swoją obawę o kwestie związane z dbałością o właściwą edukację, ale przede wszystkim o zdrowie psychiczne i fizyczne uczniów, w okresie powrotu do nauczania stacjonarnego.

Zdaniem Pani Kurator, potrzebne są działania, które będą odbudowywać wspólnoty zespołów klasowych i szkolnych, [...] łączyć młodych ludzi, nie dzielić. Rolą kuratora oświaty jest dbanie przede wszystkim o dobro uczniów i ochronę ich praw. W wypowiedzi skierowanej do dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców uczniów miasta Tarnowa, nie ma słów różnicujących ani dyskryminujących uczniów. Przeciwnie, widoczna jest troska Pani Kurator o dobro wszystkich uczniów. W przedmiotowym komunikacie czytamy: *W polskich szkołach ważny jest każdy uczeń. Nieposzanowanie czyjejkolwiek godności musi zawsze spotykać się z potępieniem i zdecydowanym działaniem osób dorosłych.* Zagadnienia dotyczące edukacji i wychowania w szkołach, a w szczególności zakres treści przekazywanych uczniom, nie należy do kompetencji organów prowadzących. Działania wspierające nauczycieli i uczniów podejmowane przez samorządy powinny koncentrować się na dofinansowaniu zajęć dodatkowych, rozwijających talenty dzieci oraz dbaniu o zaspokajanie potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno - pedagogicznej. Należy przy tym wyjaśnić, że odniesienie się w piśmie Pana Rzecznika do art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe – wskazujące, że zgodnie z ww. przepisem zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej m.in. w szkołach ponadpodstawowych, jest zadaniem powiatów – jest zapisem odnoszącym się do finansowania zadań oświatowych. Wypowiedzi Pani Kurator Barbary Nowak, zawarte w komunikacie z 13 maja br., nie wskazują na zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie ustawowych zadań, ani też podejmowanie działań wykraczających poza kompetencje kuratora.

Kształtowanie postaw społecznych i tolerancyjnych, w tym równego traktowania, należy do ważnych zadań szkół i placówek. Wychowanie młodego pokolenia w duchu poszanowania godności każdej uczennicy i każdego ucznia oraz innych osób jest zadaniem szkoły wspierającym wychowawczą funkcję rodziny. Zadania wychowawcze i zadania profilaktyczne zawarte są w podstawie programowej i w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły lub placówki, który uchwała rada rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną. Program wychowawczo-profilaktyczny opracowywany jest na podstawie wyników corocznie przeprowadzonej diagnozy potrzeb. Prowadzone działania wychowawcze i profilaktyczne w szkole lub placówce

powinny być zgodne z tym programem. Jego celem jest wspieranie wychowanków we wszechstronnym rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Zatem, to środowisko szkolne decyduje o działaniach wychowawczych, które powinny być realizowane w danej szkole.

W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek formy niestosownego lub agresywnego zachowania uczniów szkoła powinna natychmiast podjąć działania profilaktyczne lub interwencyjne, adekwatne do sytuacji i zmierzające do skutecznego rozwiązania problemu.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Marzena Machałek
Sekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Pani Barbara Nowak
Małopolska Kurator Oświaty;
2. Pan Roman Ciepela
Prezydent Miasta Tarnowa
ul. Adama Mickiewicza 2
33-100 Tarnów.